

Załącznik
do Uchwały Nr XIV/71/2007
Rady Gminy Komarówka Podlaska
z dnia 28 grudnia 2007 roku

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2008 ROK

**GMINA
KOMARÓWKA PODLASKA**

Komarówka Podlaska 2007 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2008

1. Wstęp

Narkotyki i narkomania stwarzają problemy społeczne i cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Narkomania jako zjawisko patologiczne zatacza coraz szersze kręgi, a używanie środków odurzających wywołuje negatywne następstwa kryminalne, społeczne, ekonomiczne i zdrowotne.

Narkomania jest chorobą, która wymaga od osób uzależnionych udziału w ambulatoryjnych programach leczenia lub w stacjonarnych ośrodkach leczniczych. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Od początku lat dziewięćdziesiątych obserwujemy w naszym kraju nasilenie rozmiarów problemów związanych z używaniem narkotyków. Szybko rosło rozpowszechnienie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych, przynajmniej w dużych miastach. Rosły w znacznym tempie wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy. Zwiększała się podaż narkotyków na nielegalnym rynku i w ślad za tym ich dostępność. Wraz ze wzrostem ilościowym następowały zmiany jakościowe. Pojawiły się na szerszą skalę nowe, charakterystyczne dla krajów zachodnich substancje i nowe wzory ich używania. Ostatnie lata przyniosły nie tylko zmianę skali zjawiska, ale również zmiany w obrazie narkomana. Do tej pory kojarzył się on z brudnym, zaniedbanym „menelem”. Dziś narkoman to nie tylko człowiek z marginesu, ale też zadbane, przyzwoicie ubrany, traktujący narkotyk jako jeden ze środków do osiągnięcia celu, jakim jest np. kariera zawodowa.

Podstawą prawną w Polsce do działań w tym zakresie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. Nr 79, poz. 179 z późn. zm./

Narkomania zgodnie z definicją zawartą w ustawie jest to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Środki te, wprowadzone do organizmu w określonej dawce oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy powodując zmiany świadomości, percepcji i nastroju. Powodują uzależnienie oraz uszkodzenia w narządach wewnętrznych człowieka.

Cytowany akt prawny wskazuje zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii, które należą do zadań własnych gmin:

„Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych; (...)", art. 2 ust 1 ustawy.

Wskazuje również zadania jakie mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, art. 10 ust. 1 ustawy.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie, którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, który jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

Program został opracowany przez zespół zadaniowy w składzie:

1. Elżbieta Zienkiewicz
2. Agnieszka Furman
3. Janusz Mazuruk

powołany zarządzeniem Nr 11/07 Wójta Gminy Komarówka Podlaska z dnia 27 lutego 2007 roku w ramach projektu „Wsparcie województw i społeczności lokalnych w zapobieganiu narkomanii na poziomie lokalnym”, realizowanego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej na zlecenie Fundacji Fundusz Współpracy i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w ramach Projektu Transition Facility.

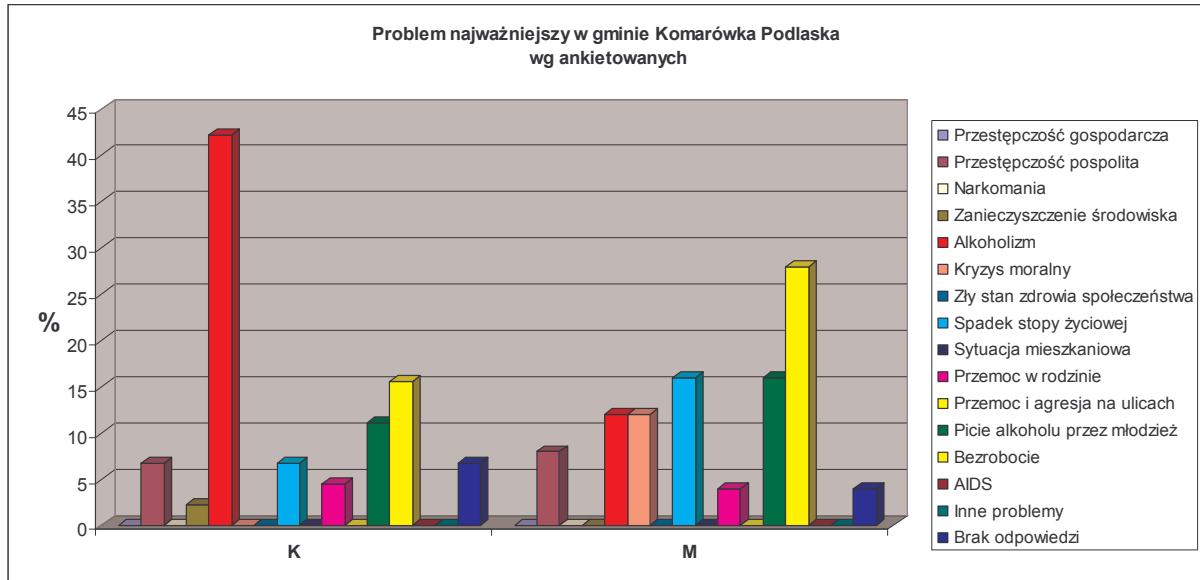
2. Opis zjawiska na podstawie diagnozy

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany został w oparciu o diagnozę sytuacji w gminie Komarówka Podlaska, przeprowadzonej w okresie luty – kwiecień 2007 roku:

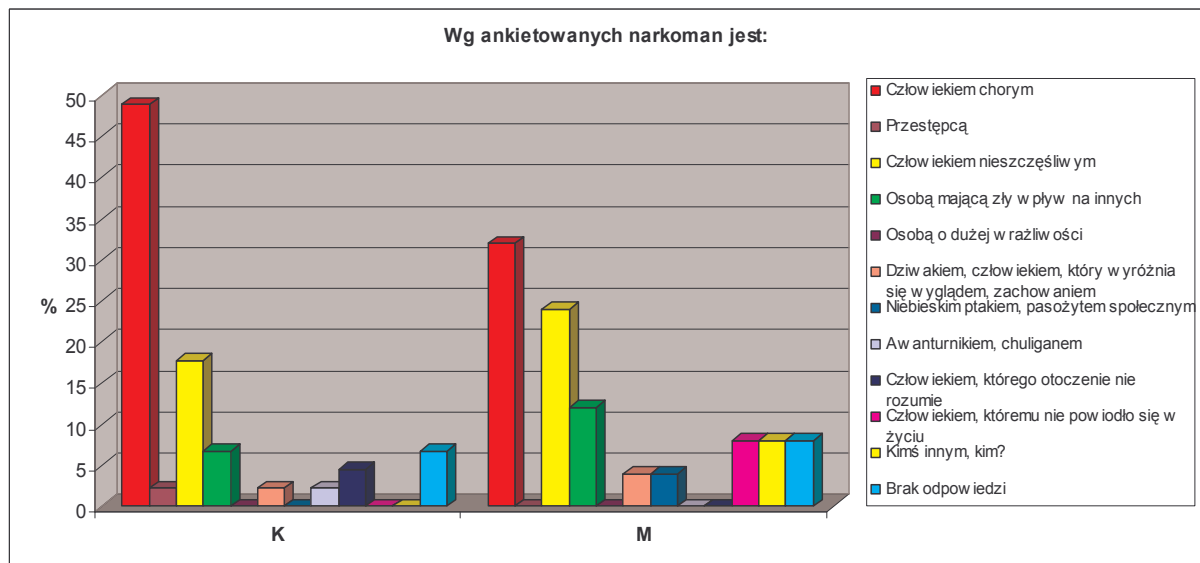
1. Przeprowadzono badania ankietowe wśród:
  - młodzieży gimnazjalnej (klasa III) – przebadano 72 osoby
  - młodzieży licealnej (klasa II) – przebadano 50 osób
  - młodzieży dojeżdżającej z gminy Komarówka Podlaska do szkół poza teren gminy – 12 osób,
  - dorosłej populacji gminy – przebadano 70 osób,
  - dokonano porównania teraźniejszych badań ankietowych z badaniami prowadzonymi w 2006 r.
2. Pozyskano informacje z następujących instytucji:
  - Komenda Powiatowa Policji w Radzynie Podlaskim,
  - NZOZ w Komarówce Podlaskiej
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komarówce Podlaskiej
  - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej – Wydział Karny,
  - Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim,
  - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radzynie Podlaskim,
  - Pedagog szkolny (Gimnazjum), pielęgniarka szkolna (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum)
  - Ksiądz Parafii Rzymskokatolickiej w Komarówce Podlaskiej.
3. Wykorzystano następujące źródła:
  - Krajowy Program Zapobiegania Narkomanii na lata 2006-2010
  - Dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii
  - „Narkomania w Polsce w 2004r. Dane Lecznictwa Stacjonarnego” J. Sierosławski
  - Raport Wojewódzki – Problemy związane z narkotykami, ich używaniem, rynkiem oraz realizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na terenie województwa lubelskiego w 2005 roku.

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komarówka Podlaska na lata 2006-2013.

Z przeprowadzonych badań ankietowych wśród populacji osób dorosłych wynika, że najważniejszym problemem w gminie Komarówka Podlaska jest alkoholizm. Zjawisko narkomanii nie jest postrzegane jako istotny problem. Wyniki badań obrazuje poniższy wykres:

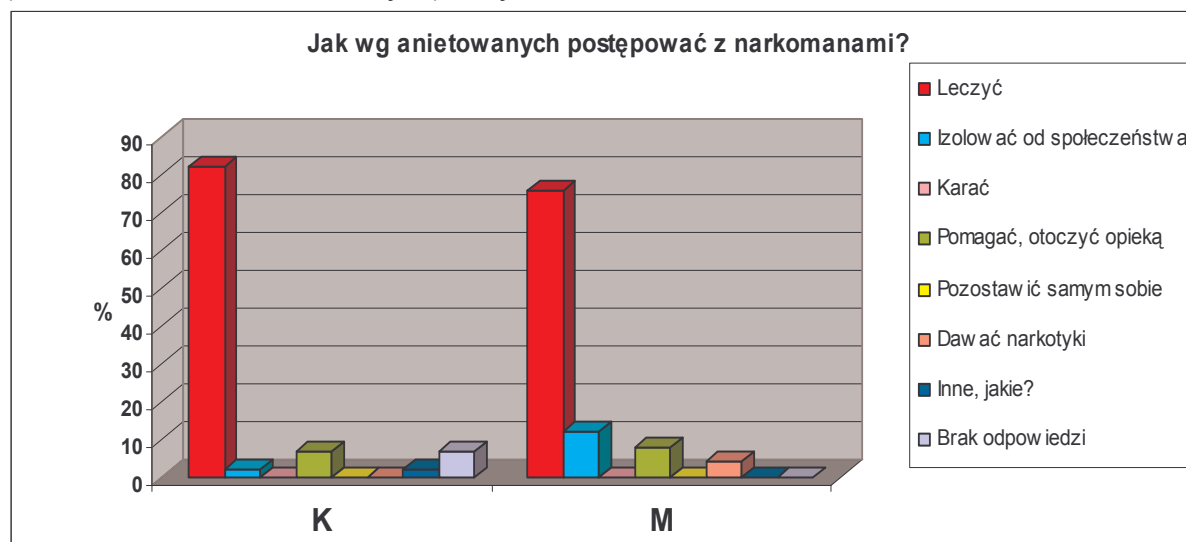

Wykres nr 1: Rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące wagi problemów istniejących w gminie Komarówka Podlaska.

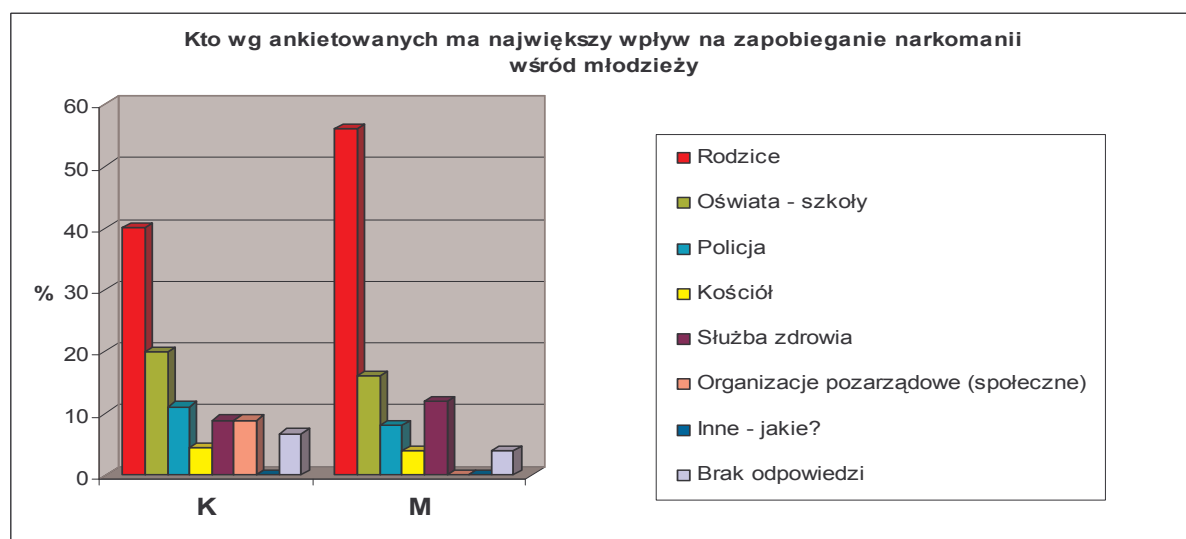

Wykres nr 2 obrazuje stosunek ankietowanych do osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych. 48,9 % kobiet i 32,0 % mężczyzn uważa, że narkoman jest człowiekiem chorym.

Zdecydowana większość respondentów stwierdza, że narkomanów należy objąć leczeniem (82,2 % kobiet, 76,0 % mężczyzn) – wykres nr 3.

Wykres nr 3. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jak postępować z narkomanami”

Wykres nr 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Kto ma największy wpływ na zapobieganie narkomanii wśród młodzieży”

Zdaniem ankietyowanych największy wpływ na zapobieganie narkomanii wśród młodzieży ma rodzina (40,0 % kobiet, 56,0 % mężczyzn). Bardzo ważną rolę odgrywają instytucje tj. szkoła (20,0 % kobiet, 16,0 % mężczyzn) i policja (11,1 % kobiet, 8,0 % mężczyzn).

Analizując powyższe badanie ankietowe należy stwierdzić, że populacja dorosłych nie postrzega zjawiska narkomanii na terenie gminy jako znaczącego problemu.

Podsumowując warto zauważyć, że dominującym rysem postaw społeczności lokalnej wobec narkomanów jest spolegliwość. Narkomani postrzegani są przede wszystkim jako ludzie chorzy, nieszczęśliwi, których trzeba leczyć i otoczyć opieką.

Badania ankietowe prowadzono wśród młodzieży gimnazjalnej (przebadano 72 osoby klasy III), młodzieży licealnej (50 osób, klasy II), młodzieży dojeżdżającej do szkół poza teren gminy (12 osób w wieku 17 – 20 lat). Skorzystano z kwestionariusza ankietowego stosowanego w ramach Europejskiego Programu Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną.

Na podstawie analizy ankiet uzyskano następujące dane:

Gimnazjum

Zarówno kobiety jak i mężczyźni swój wolny czas spędzają aktywnie uprawiając sporty oraz korzystając z komputera i internetu, mały odsetek młodzieży czyta książki dla przyjemności i niewielu z nich spędza wieczory poza domem.

Młodzież systematycznie uczęszcza do szkoły, zdarzają się sporadyczne przypadki nieobecności w szkole.

Na podstawie ankiety można stwierdzić, że znajomość narkotyków jest bardzo dobra. Powyżej 80 % respondentów zna poszczególne rodzaje środków psychoaktywnych. Najczęściej wskazywano amfetaminę, marihuana, haszysz, heroina. Około 20 % mężczyzn zadeklarowało chęć spróbowania środka odurzającego. Zaskakującym jest fakt, że żadna z ankietowanych kobiet nie zadeklarowała takiej chęci.

Do zażycia kiedykolwiek w życiu narkotyków przyznało się 8,3 % kobiet (leki uspokajające lub nasenne). Kilku mężczyzn przyznało się do próbowania środków odurzających tj. marihuana lub haszysz, amfetamina, ecstasy. Substancje pochodziły od kolegów lub obcej osoby, były zażywane wspólnie w grupie przyjaciół. Przyczyną eksperymentowania jest ciekawość.

Najczęściej wskazywane miejsca zdobycia środków psychoaktywnych to dyskoteka, bar, mieszkanie diler.

Na pytanie dotyczące stosunku do ludzi często zażywających środków odurzających i alkoholu dominuje postawa dezaprobaty i potępienia. Według respondentów zdobycie narkotyków jest rzeczą bardzo trudną, wręcz niemożliwą, wyjątek stanowią substancje wziewne, sterydy anaboliczne, leki uspokajające bądź nasenne, marihuana lub haszysz. Znaczna część ankietowanych nie orientuje się jak trudne byłoby zdobycie narkotyków.

Według oceny badanej młodzieży gimnazjalnej niewielka liczba przyjaciół pali marihuanę lub haszysz, bierze LSD, amfetaminę, ecstasy lub zażywa środki uspokajające. Nikt z badanych nie miał jakichkolwiek problemów z powodu zażywania narkotyków. W okresie ostatnich 12 miesięcy ankietowani mieli propozycję nabycia lub spróbowania substancji tj. marihuana lub haszysz, amfetamina, ecstasy.

Młodzież uważa, że sytuacja materialna w ich rodzinach jest dobra, porównywalna z innymi. Zdecydowana większość jest zadowolona ze swoich stosunków z rodzicami i przyjaciółmi, może liczyć na wsparcie emocjonalne. W większości przypadków rodzice wiedzą, gdzie ich dzieci spędzają wieczory, a pieniądze wydawane bez kontroli rodziców sięgają najczęściej kwot: w przypadku kobiet 10 -20 zł, w przypadku mężczyzn pow. 20 zł.

Podsumowując możemy stwierdzić, że znajomość narkotyków jest wysoka a przypadki zażywania środków odurzających mają charakter eksperymentalny i dotyczą głównie mężczyzn.

Liceum

Młodzież licealna, zarówno kobiety jak i mężczyźni swój wolny czas spędzają głównie korzystając z komputera i internetu, uprawiają też aktywnie sport, a spotkania towarzyskie odbywają się w gronie rówieśników na dyskotekach i prywatkach. Mały procent młodzieży posiada jakieś hobby i czyta książki dla przyjemności, a nieobecności w szkole są związane głównie z chorobą.

Na podstawie ankiety można stwierdzić, że znajomość narkotyków jest bardzo dobra - ok. 80% respondentów zna poszczególne rodzaje środków psychoaktywnych z czego najpopularniejsza i najczęściej wskazywana jest marihuana lub haszysz i amfetamina oraz extasy. Ok. 40% kobiet i 25% mężczyzn wyraża chęć spróbowania któregoś ze środków.

Do zażycia kiedykolwiek w życiu narkotyków przyznało się: 13,3% kobiet (leki uspokajające), 6,7% kobiet i 15,0 % mężczyzn (marihuana lub haszysz), 6,7% kobiet (amfetamina), 10% mężczyzn - grzyby halucynogenne.

Substancje pochodziły najczęściej od kolegów i były zażywane wspólnie w grupie przyjaciół zwykle z ciekawości. Najczęściej wskazywane miejsca zdobycia środków psychoaktywnych to szkoła, dyskoteka, bar.

Podobnie jak wśród uczniów gimnazjum na pytanie dotyczące stosunku do ludzi często zażywających środków odurzających i alkoholu dominuje postawa dezaprobaty i potępienia. Młodzież zdaje sobie również sprawę z wysokiego ryzyka związanego z takimi zachowaniami.

Według zarówno kobiet jak i mężczyzn zdobycie narkotyków jest rzeczą trudną, bądź bardzo trudną. Wyjątek stanowi marihuana i substancje wziewne, rzadziej amfetamina, ekstazy i sterydy anaboliczne.

Problem narkomanii nie dotyczy członków rodziny ankietowanych, natomiast wg ich oceny niewielka liczba rówieśników pali marihuanę, bierze LSD, amfetaminę, ekstazy czy sterydy anaboliczne.

Kłopoty związane z zażywaniem narkotyków miał znikomy odsetek badanych.

W okresie ostatnich 12 miesięcy ok. 20 % ankietowanych miało propozycję nabycia bądź spróbowania środków psychoaktywnych wymienionych powyżej.

Sytuację finansową swoich rodzin badani uczniowie określają jako dobrą i nie odbiegającą od innych, a relacje z rodzicami i rówieśnikami określają jako dobre, bądź bardzo dobre. Zaznaczyć należy, że w większości przypadków rodzice wiedzą gdzie ich dzieci spędzają wieczory, a pieniądze wydawane bez kontroli rodziców sięgają najczęściej kwot 20 – 40 zł.

Reasumując należy stwierdzić, że zagrożenie narkomanią w środowisku uczniów liceum jest niewielkie, aczkolwiek niepokojące są pojedyncze przypadki używania i dość wysoki odsetek młodych ludzi zainteresowanych spróbowaniem narkotyków z ciekawości i niezbyt wysoka świadomość zagrożenia.

Młodzież ucząca się poza terenem gminy

Wyniki badań wśród młodzieży uczącej się poza terenem gminy są zbliżone do wyników uzyskanych na podstawie badania w miejscowym liceum. Różnica to jeszcze mniejszy odsetek uczniów mających jakikolwiek kontakt z narkotykami i mniejsze zainteresowanie zażyciem środków psychoaktywnych z jakiegokolwiek powodu i mniejsza znajomość poszczególnych środków. Podobne są natomiast formy spędzania wolnego czasu, relacje z rówieśnikami i rodzicami.

Badania wśród tej grupy młodzieży są mało wiążące z powodu niewielkiej liczby przebadanych osób ze względu na ograniczoną możliwość kontaktu z nimi – mieszkają w internatach, na stacjach i w akademikach.

Porównując badania ankietowe dotyczące zjawiska narkomanii na terenie gminy Komarówka Podlaska, prowadzone w grupie młodzieży gimnazjalnej i licealnej w 2006 r., z wynikami ankiet przeprowadzonych w bieżącym roku można stwierdzić, że są sygnały zainteresowania narkotykami wśród młodzieży, jednakże zażywanie tych substancji ma charakter incydentalny. Jako środek najczęściej używany ankietowani wskazują marihuanę. Przyczyną sięgania po narkotyk w obu badaniach była ciekawość.

Informacje pozyskanie z różnych instytucji potwierdzają fakt, że nie można mówić o istnieniu problemu narkomanii na terenie gminy Komarówka Podlaska.

Z danych Komendy Powiatowej Policji wynika, w latach 2004 – 2006 na terenie gminy ujawniono siedem przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W sześciu przypadkach naruszony został art. 49 (nielegalna uprawa maku) i w jednym przypadku art. 59 ust.1 ww. ustawy (posiadanie narkotyków).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radzynie Podlaskim informuje, że w latach 1993 -2006 stwierdzono przeciwciała anty HCV u 11 osób.

Informacje pozyskane w formie wywiadu z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim oraz osób tj. sądowy kurator zawodowy, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny oraz księdza miejscowej parafii nie potwierdzają występowania udokumentowanego zjawiska narkomanii na terenie naszej gminy.

3. CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Cel główny:

Przeciwdziałanie narkomanii na terenie gminy Komarówka Podlaska

**Cel główny osiągnięty będzie poprzez realizację celów
szczegółowych:**

- 1. Koordynacja działań różnych grup społecznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii**
- 2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej**
- 3. Efektywna profilaktyka pierwszorzędowa**

Cel szczegółowy	Zadania/projekty	Wskaźniki i źródła ich pozyskiwania	Termin	Szacunkowy koszt
<p>Cel 1: Koordynacja działań różnych grup społecznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii</p>	<p>Zadanie 1 Utworzenie systemu współpracy instytucji działających na terenie gminy Komarówka Podlaska w zakresie przeciwdziałania narkomanii</p> <p>Zadanie 2 Pozyskiwanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno- edukacyjnych z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej</p> <p>Zadanie 3 Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie gminy Komarówka Podlaska</p> <p>zbieranie danych statystycznych, - prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska w rytmie gwarantującym uzyskanie wyników porównawczych w czasie, - analiza uzyskanych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy.</p>	<p>Funkcjonowanie zespołu składającego się z osób reprezentujących instytucje działające na terenie gminy Komarówka Podlaska</p> <p>Liczba spotkań zespołu (według potrzeb), Stały kontakt telefoniczny i emailowy</p> <p>Ilość publikacji, materiałów informacyjnych, broszur, ulotek promujących zdrowy styl życia</p> <p>Liczba przeprowadzonych badań i sporządzenie raportu obejmującego wyniki badań i ukazującego dynamikę zjawisk w porównaniu do lat ubiegłych</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>

Cel szczegółowy	Zadania/projekty	Wskaźniki i źródła ich pozyskiwania	Termin	Szacunkowy koszt
<p>Cel 2: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej</p>	<p>Zadanie 1 Utworzenie punktu konsultacyjnego na bazie świetlicy socjoterapeutycznej mającego na celu zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy</p> <p>Zadanie 2 Realizacja działań opiekuńczo-wychowawczych w ramach zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami</p>	<p>Liczba przeprowadzonych konsultacji z dziećmi, młodzieżą oraz rodzicami</p> <p>Liczba utworzonych miejsc sprawujących działanie opiekuńczo-wychowawcze</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>-</p>

Cel szczegółowy	Zadania/projekty	Wskaźniki i źródła ich pozyskiwania	Termin	Szacunkowy koszt
<p>Cel 3: Efektywna profilaktyka pierwszorzędowa</p>	<p>Zadanie 1 Dofinansowywanie szkoleń uwzględniających nowoczesne podejście do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych w szczególności dla pedagogów, nauczycieli</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prelekcja przeprowadzona przez specjalistę w zakresie przeciwdziałania narkomanii <p>Zadanie 2 Realizacja profilaktycznych programów informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowych podległych samorządowi gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów z wykorzystaniem wiedzy zdobytej na spotkaniu ze specjalistą • Realizacja ogólnogminnych i szkolnych konkursów profilaktycznych: - „Uzależnienie to problem społeczny” – Szkoła Podstawowa w Brzozowym Kącie - „Nigdy nie sięgnę po narkotyki” – Szkoła Podstawowa w Komarówce Podlaskiej - Szkolne konkursy promujące zdrowie – plastyczny „Moja recepta na zdrowie” oraz literacki „Szanuj zdrowie” <p>Zadanie 3 Dofinansowanie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, programów stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koncert profilaktyczny „Dopóki masz wybór”, który ma uświadomić zagrożenie płynące z narkomanii 	<p>Liczba godzin szkolenia Liczba nauczycieli uczestniczących w szkoleniu</p> <p>Liczba klas, w których zostały przeprowadzone programy (liczba uczniów)</p> <p>Liczba konkursów zrealizowanych w ciągu roku Liczba nauczycieli zaangażowanych w realizację konkursów Liczba uczniów uczestniczących w konkursach</p> <p>Liczba odbiorców koncertu</p>	<p>marzec – czerwiec 2008 r.</p> <p>W ciągu roku szkolnego</p> <p>Realizacja konkursów w ciągu roku, terminy do uzgodnienia</p> <p>Czerwiec – wrzesień 2008 r.</p>	<p>1330,00 zł</p> <p>150,00 zł</p> <p>300,00 zł</p> <p>420,00 zł</p> <p>1800,00 zł</p>
RAZEM				4 000,00 zł

4. REALIZATORZY:

Program będzie realizowany przez:

1. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Nauczycieli, wychowawców i pedagoga szkolnego,
3. Gminne Centrum Kultury

5. PARTNERZY:

1. GOPS
2. Policja
3. Placówki oświatowe
4. NZOZ
5. Organizacje pozarządowe
6. Parafie
7. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
8. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

6. ŹRÓDŁA I TRYB FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Finansowanie Programu odbywa się w ramach środków pochodzących z wnoszonych opłat od osób prawnych i fizycznych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, przeznaczonych na realizację ww. programu w drodze uchwały Rady Gminy

7. MONITORING I EWALUACJA:

Monitoring i ewaluacja są nieodzownymi elementami nowoczesnego zarządzania projektami mające na celu ocenę efektywności i skuteczności podejmowanych działań.

Monitorowanie jest to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących efekty realizacji programu. Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z narkotykami dostarcza podstaw do planowania działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie gminy Komarówka Podlaska odbywać się będzie we współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami, których zadania są zbieżne z celami niniejszego programu poprzez zbieranie danych statystycznych, prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska w rytmie gwarantującym uzyskanie wyników porównawczych w czasie, analiza uzyskanych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

Celem ewaluacji programu jest zwiększenie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z założonego celu.

Ewaluacja pozwala na sformułowanie wniosków na temat całokształtu wdrażanego programu. Umożliwia stopniową poprawę, dostosowanie do zmieniających się realiów i problemów, które realizowane działania mają rozwiązać.

Wnioski stanowią podstawę do przygotowania zaleceń, które pomagają rozwiązać problemy napotkane w trakcie realizacji działań oraz pomagają w zidentyfikowaniu dobrych praktyk oraz w ich ulepszeniu.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona poprzez zbieranie danych ilościowych i jakościowych: ankiety, wywiady indywidualne i grupowe przeprowadzone po realizacji programu.

8. PODSUMOWANIE

Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, który określa w szczególności: kierunki i rodzaje działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, harmonogram przyjętych działań, cele oraz sposoby ich osiągnięcia oraz ministrów odpowiedzialnych za ich realizację, a także podmioty właściwe do podejmowania określonych działań.

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010 wskazuje, że realizacja celu ogólnego „Ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych” przez jednostki samorządu terytorialnego odbywa się w trzech obszarach:

- profilaktyki
- leczenia, rehabilitacji, ograniczenia szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej
- badania i monitoringu.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy można stwierdzić, że w gminie Komarówka Podlaska problem związany z używaniem substancji psychoaktywnych jest minimalny. Jednocześnie zauważalna jest niska świadomość dorosłej społeczności odnośnie zagrożeń związanych z zażywaniem narkotyków.

W ostatnich latach pojawiła się moda na zażywanie substancji psychoaktywnych, które coraz częściej zajmują miejsce alkoholu. W szczególności zagrożone są osoby młode, o nieukształtowanej do końca osobowości, podatne na wpływy otoczenia i ciekawe nowych doświadczeń. Problem narkotyków nie zawsze staje się od razu widoczny dla całej społeczności, niekiedy rozwija się w ukryciu. Młodzi ludzie sięgający po narkotyki zwykle nie robią tego ostentacyjnie. Pierwsze sygnały o pojawieniu się problemu bywają bagatelizowane lub wręcz ignorowane. Stąd też tak ważna jest profilaktyka skierowana w szczególności do ludzi młodych, która uświadomi im skalę zagrożenia i niebezpieczeństwo jakie niesie zażywanie narkotyków pod każdą postacią. Tylko wtedy, gdy młodzież nauczy się rozumieć motyw swego postępowania i brać za nie odpowiedzialność nastąpi ograniczenie poszukiwania alkoholu i środków odurzających.

Istotą działań profilaktycznych jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczania skali zjawisk uznanych za niekorzystne i dolegliwe społecznie. Z tego względu jest znacznie bardziej opłacalna niż kosztowne działania naprawcze konieczne w sytuacji, gdy zaskakująco wzrasta skala wcześniej nie dostrzeganych lub bagatelizowanych niepożądanych zjawisk.

Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii są zbieżne z zadaniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z tego względu część z nich jest ujęta w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, między innymi realizacja programów profilaktycznych, które obejmują w swoich treściach problemy używania środków psychoaktywnych w tym alkohol, narkotyki, tytoń. Programy te realizowane są na terenie gminy i są rozszerzone o różne formy zajęć sportowych co jest jednym z elementów zdrowego stylu życia.

IX. ZAŁĄCZNIKI

1. Zarządzenie Wójta Gminy Komarówka Podlaska w sprawie powołania zespołu zadaniowego w celu opracowania i wdrożenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2008 r.
2. Kwestionariusz ankietowy – badanie wśród młodzieży gimnazjalnej, licealnej oraz dojeżdżającej do szkół poza teren gminy.
3. Analiza badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów gimnazjum – zestawienia tabelaryczne.
4. Analiza badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów liceum – zestawienia tabelaryczne.
5. Kwestionariusz ankietowy – badanie populacji dorosłej na terenie Gminy Komarówka Podlaska
6. Analiza badań ankietowych prowadzonych wśród populacji dorosłej na terenie gminy.
7. Kopie pism kierowanych do instytucji w celu uzyskania informacji odnośnie problemu narkomanii.
  - a) Komenda Powiatowa Policji Radzyń Podlaski
  - b) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna Radzyń Podlaski
  - c) Zakład Karny w Białej Podlaskiej
  - d) Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim Wydział Karny
  - e) Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim Wydział Grodzki